

WEWNĄTRZSZKOLNY PROGRAM DORADZTWA ZAWODOWEGO

dla Szkoły Podstawowej im. gen. Fr. Kleeberga w Kocku na rok szkolny 2026/2027

ORAZ PROGRAM REALIZACJI DORADZTWA ZAWODOWEGO

PODSTAWA PRAWNA

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego oraz Program realizacji doradztwa zawodowego w Szkole Podstawowej im. gen. Fr. Kleeberga w Kocku opracowano na podstawie:

1. Ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, w szczególności art. 26a.
2. Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz. U. poz. 325, z późn. zm.).
3. Rozporządzenia Ministra Edukacji z dnia 20 stycznia 2026 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie doradztwa zawodowego (Dz. U. z 2026 r. poz. 73).
4. Rozporządzenia Ministra Edukacji z dnia 11 marca 2026 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym (Dz. U. z 2026 r. poz. 378) – w zakresie mającym zastosowanie do organizacji procesu kształcenia.
5. Przepisów dotyczących pomocy psychologiczno-pedagogicznej.
6. Statutu Szkoły Podstawowej im. gen. Fr. Kleeberga w Kocku
7. Programu wychowawczo-profilaktycznego szkoły.
8. Roczego planu pracy szkoły.
9. Aktualnych prognoz zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego na krajowym i wojewódzkim rynku pracy.
10. Dostępnych wyników monitoringu karier absolwentów szkół ponadpodstawowych.
11. Aktualnych informacji dotyczących rynku edukacyjnego i rynku pracy.
12. Rozporządzenia Ministra Edukacji z dnia 20 stycznia 2026 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie doradztwa zawodowego ([Dz.U. 2026 poz. 73](#)) oraz z nowych podstawowych kierunków realizacji polityki oświatowej państwa na rok szkolny 2026/2027.

Głównym celem zmian jest ściślejsze **powiązanie edukacji z realnym rynkiem pracy**, transformacją cyfrową i twardymi danymi analitycznymi.

Nowe przepisy kładą nacisk na praktyczność, nowoczesne technologie oraz ścisłą współpracę z rynkiem pracy.

Najważniejsze zmiany obejmują:

- Współpracę z pracodawcami: Szkoły mają obowiązek opracowywać programy doradztwa zawodowego we współpracy z lokalnymi i regionalnymi pracodawcami, izbami gospodarczymi oraz branżami.

- Wykorzystanie narzędzi cyfrowych: Doradcy, uczniowie i rodzice muszą aktywnie korzystać z cyfrowych narzędzi, ogólnopolskich baz zawodów oraz platform edukacyjnych i komunikacyjnych.
- Nowe treści programowe: W programie doradztwa pojawią się zagadnienia dotyczące wpływu sztucznej inteligencji (AI) i nowych technologii na pracę, pracy zdalnej, elastycznych form zatrudnienia oraz Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji.
- Analizę prognoz rynku pracy: Doradztwo musi opierać się na systematycznej analizie krajowych i wojewódzkich prognoz zapotrzebowania na pracowników oraz monitoringu karier absolwentów.
- Większą rolę rodziców: Szkoły muszą planować działania i warsztaty angażujące rodziców w proces świadomego wspierania dzieci w wyborze ścieżki edukacyjnej.
- Rozszerzone wizyty zawodoznawcze: Oprócz wizyt u pracodawców, zajęcia można organizować w branżowych centrach umiejętności czy szkołach kształcenia zawodowego.

CHARAKTERYSTYKA WEWNĄTRZSZKOLNEGO SYSTEMU DORADZTWA ZAWODOWEGO

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego (WSDZ) jest ogółem zaplanowanych, systematycznych i skoordynowanych działań podejmowanych przez szkołę, których celem jest przygotowanie uczniów do świadomego i odpowiedzialnego planowania własnej ścieżki edukacyjnej i zawodowej.

Doradztwo zawodowe jest procesem wspierającym ucznia w:

- poznawaniu własnych zainteresowań, uzdolnień, mocnych stron i predyspozycji;
- rozpoznawaniu własnych zasobów i ograniczeń;
- poznawaniu świata zawodów i środowiska pracy;
- poznawaniu systemu edukacji i możliwości dalszego kształcenia;
- analizowaniu informacji o rynku pracy;
- podejmowaniu decyzji edukacyjnych i zawodowych;
- rozwijaniu kompetencji przyszłości;
- przygotowaniu do funkcjonowania w zmieniającym się środowisku pracy;
- korzystaniu z wiarygodnych cyfrowych źródeł informacji;
- rozumieniu wpływu nowych technologii, w tym sztucznej inteligencji, na zawody i formy zatrudnienia.

WSDZ obejmuje uczniów wszystkich etapów edukacyjnych, a także nauczycieli, wychowawców, specjalistów i rodziców.

System jest realizowany zgodnie z zasadą dostępności, dobrowolności korzystania z indywidualnego wsparcia doradczego, poszanowania autonomii ucznia oraz indywidualizacji działań.

ZAŁOŻENIA PROGRAMU

W roku szkolnym 2026/2027 szczególny nacisk zostaje położony na:

1. świadome planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej;
2. poznawanie zawodów przyszłości i zawodów podlegających przemianom technologicznym;
3. wpływ sztucznej inteligencji i nowych technologii na zawody oraz formy zatrudnienia;
4. rozwijanie kompetencji cyfrowych potrzebnych do wyszukiwania informacji edukacyjnych i zawodowych;
5. korzystanie z ogólnodostępnych platform edukacyjnych, baz zawodów i innych cyfrowych narzędzi doradczych;
6. poznawanie możliwości pracy zdalnej i elastycznych form zatrudnienia;
7. rozwijanie przedsiębiorczości i sprawczości uczniów;
8. poznawanie zawodów, kwalifikacji oraz dróg ich uzyskiwania;
9. poznawanie możliwości kształcenia zawodowego;
10. analizowanie krajowych i wojewódzkich prognoz zapotrzebowania na pracowników;
11. współpracę z pracodawcami, przedstawicielami branż i instytucjami rynku pracy;
12. organizowanie wizyt zawodoznawczych;
13. współpracę z branżowymi centrami umiejętności (BCU), szkołami prowadzącymi kształcenie zawodowe, centrami kształcenia zawodowego i placówkami kształcenia ustawicznego;
14. aktywne włączanie rodziców w proces planowania ścieżki edukacyjno-zawodowej dziecka;
15. przygotowanie uczniów klas VII–VIII do świadomego wyboru szkoły ponadpodstawowej.

DIAGNOZA POTRZEB

Program został opracowany z uwzględnieniem:

- wieku i etapu rozwojowego uczniów;
- potrzeb rozwojowych i edukacyjnych uczniów;
- wyników obserwacji nauczycieli i wychowawców;
- informacji uzyskanych od rodziców;
- wyników ankiet i rozmów diagnostycznych;
- analizy wyborów edukacyjnych absolwentów;
- informacji o rekrutacji do szkół ponadpodstawowych;
- aktualnych informacji o rynku pracy;
- prognozy zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego na poziomie krajowym i wojewódzkim;
- informacji o ofercie szkół ponadpodstawowych;
- informacji o zawodach i kwalifikacjach;
- wyników monitoringu karier absolwentów, jeżeli dane są dostępne;
- potrzeb lokalnego środowiska społeczno-gospodarczego.

Obszary diagnozy na rok szkolny 2026/2027

Diagnoza obejmuje w szczególności rozpoznanie:

1. zainteresowań i uzdolnień uczniów;
2. znajomości zawodów i środowiska pracy;
3. znajomości systemu edukacji;
4. świadomości wymagań współczesnego rynku pracy;
5. umiejętności wyszukiwania informacji edukacyjno-zawodowych;
6. znajomości cyfrowych narzędzi doradztwa;
7. wiedzy o wpływie AI na zawody;
8. wiedzy o pracy zdalnej i elastycznych formach zatrudnienia;
9. wiedzy o kształceniu zawodowym;
10. potrzeb rodziców w zakresie wspierania dzieci w wyborach edukacyjnych.

Diagnoza jest aktualizowana w trakcie roku szkolnego i służy modyfikowaniu działań doradczych.

CELE GŁÓWNE

Celem WSDZ jest przygotowanie ucznia do:

1. świadomego rozpoznawania własnych zainteresowań, uzdolnień, kompetencji, wartości i predyspozycji;
2. poznawania świata zawodów;
3. rozumienia zależności pomiędzy własnymi zasobami a wymaganiami rynku pracy;
4. podejmowania adekwatnych decyzji edukacyjnych;
5. planowania dalszego kształcenia;
6. poznawania możliwości kształcenia zawodowego;
7. korzystania z informacji o zawodach i kwalifikacjach;
8. analizowania aktualnych trendów na rynku pracy;
9. rozumienia wpływu automatyzacji, cyfryzacji i sztucznej inteligencji na rynek pracy;
10. rozwijania kompetencji cyfrowych i społecznych;
11. rozwijania przedsiębiorczości;
12. przygotowania do aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym i gospodarczym;
13. elastycznego reagowania na zmiany zachodzące na rynku pracy;
14. korzystania z pomocy specjalistów i instytucji wspierających planowanie kariery.

CELE SZCZEGÓŁOWE

Uczeń:

- rozpoznaje własne zainteresowania;
- identyfikuje swoje mocne strony;
- rozpoznaje swoje uzdolnienia i kompetencje;
- potrafi wskazać obszary wymagające rozwoju;
- zna podstawowe grupy zawodów;
- potrafi opisać wybrane zawody;
- zna wybrane kwalifikacje wymagane w zawodach;
- zna podstawowe drogi uzyskiwania kwalifikacji;

- potrafi korzystać z wiarygodnych źródeł informacji;
- potrafi wyszukiwać informacje o zawodach w internecie;
- korzysta z ogólnodostępnych platform edukacyjnych;
- zna ogólnopolskie bazy zawodów;
- zna podstawowe informacje o prognozach rynku pracy;
- potrafi porównywać własne zasoby z wymaganiami zawodów;
- rozumie znaczenie kompetencji cyfrowych;
- rozumie wpływ AI na zawody i formy zatrudnienia;
- zna przykłady zawodów, które zmieniają się pod wpływem nowych technologii;
- zna możliwości pracy zdalnej i elastycznych form zatrudnienia;
- rozumie znaczenie przedsiębiorczości;
- zna możliwości kształcenia w szkołach ponadpodstawowych;
- potrafi analizować ofertę szkół ponadpodstawowych;
- rozumie korzyści i wyzwania związane z wyborem szkoły prowadzącej kształcenie zawodowe;
- potrafi zaplanować kolejne etapy swojej ścieżki edukacyjno-zawodowej;
- potrafi korzystać ze wsparcia doradcy zawodowego;
- potrafi współpracować z rodzicami i dorosłymi w procesie podejmowania decyzji.

TREŚCI DORADZTWA ZAWODOWEGO

Treści są dostosowane do wieku uczniów i realizowane spiralnie.

Klasy I–III

Poznanie siebie

Uczeń:

- rozpoznaje swoje zainteresowania;
- mówi o swoich marzeniach;
- wskazuje czynności, które lubi wykonywać;
- rozpoznaje swoje mocne strony;
- dostrzega znaczenie współpracy;
- rozwija poczucie własnej wartości i sprawczości.

Świat zawodów

Uczeń:

- poznaje różne zawody;
- rozpoznaje zawody wykonywane przez osoby z najbliższego otoczenia;
- poznaje narzędzia i miejsca pracy;
- dostrzega związek pomiędzy wykonywaną pracą a potrzebami ludzi.

Rynek pracy

Uczeń:

- rozumie, że zawody mogą się zmieniać;
- poznaje przykłady zawodów związanych z nowymi technologiami;
- dostrzega znaczenie uczenia się przez całe życie.

KLASY IV–VI

1. Poznawanie własnych zasobów

Uczeń:

- analizuje swoje zainteresowania;
- rozpoznaje uzdolnienia;
- rozpoznaje kompetencje;
- określa wartości ważne w życiu i pracy;
- uczy się wyznaczania celów;
- rozwija umiejętność podejmowania decyzji.

2. Świat zawodów

Uczeń:

- poznaje różnorodne zawody;
- opisuje zadania wykonywane w wybranych zawodach;
- poznaje kwalifikacje potrzebne w zawodach;
- poznaje miejsca wykonywania pracy;
- analizuje zmiany zachodzące w zawodach.

3. Rynek pracy i nowe technologie

Uczeń:

- poznaje podstawowe pojęcia związane z rynkiem pracy;
- dostrzega znaczenie kompetencji cyfrowych;
- poznaje wpływ nowych technologii i AI na zawody;
- poznaje przykłady pracy zdalnej;
- rozumie znaczenie elastyczności i gotowości do uczenia się.

4. Informacja edukacyjna

Uczeń:

- korzysta z cyfrowych źródeł informacji;
- wyszukuje informacje o zawodach;
- poznaje ogólnopolskie bazy zawodów;
- uczy się oceniać wiarygodność informacji znalezionych w Internecie.

KLASY VII–VIII

W klasach VII–VIII doradztwo zawodowe koncentruje się na świadomym planowaniu dalszej edukacji i wejścia w dorosłość.

1. Poznawanie siebie

Uczeń:

- analizuje własne zainteresowania;
- określa swoje mocne strony;
- analizuje uzdolnienia i kompetencje;
- rozpoznaje wartości związane z wyborem zawodu;
- analizuje własne ograniczenia i potrzeby rozwojowe;
- dokonuje samooceny.

2. Świat zawodów

Uczeń:

- charakteryzuje wybrane zawody;
- analizuje zadania zawodowe;
- rozpoznaje kwalifikacje wyodrębnione w zawodach;
- poznaje możliwości uzyskiwania kwalifikacji;
- analizuje wpływ nowych technologii, w tym AI, na zawody i formy zatrudnienia.

3. Rynek pracy

Uczeń:

- analizuje wymagania pracodawców;
- porównuje własne zasoby z wymaganiami rynku pracy;
- analizuje możliwości pracy zdalnej;
- poznaje elastyczne formy zatrudnienia;
- poznaje znaczenie przedsiębiorczości;
- analizuje aktualne i przewidywane trendy na rynku pracy;
- korzysta z informacji zawartych w prognozach zapotrzebowania na pracowników.

4. Kształcenie zawodowe

Uczeń:

- poznaje szkoły prowadzące kształcenie zawodowe;
- analizuje korzyści związane z wyborem kształcenia zawodowego;
- poznaje możliwości szybszego wejścia na rynek pracy;
- poznaje możliwości zdobycia kwalifikacji zawodowych;
- poznaje możliwości dalszego kształcenia po ukończeniu szkoły zawodowej.

5. Zintegrowany System Kwalifikacji

Uczeń poznaje:

- ideę Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji;
- kwalifikacje wolnorynkowe;
- kwalifikacje sektorowe;
- możliwości nabywania kwalifikacji w edukacji pozaformalnej;
- Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji.

6. Planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej

Uczeń:

- analizuje ofertę szkół ponadpodstawowych;
- porównuje kierunki kształcenia;
- analizuje wymagania rekrutacyjne;
- wykorzystuje narzędzia cyfrowe;
- tworzy indywidualny plan dalszego kształcenia;
- analizuje konsekwencje swoich wyborów.

7. Przygotowanie do wejścia na rynek pracy

Uczeń poznaje:

- podstawowe zasady tworzenia CV;
- zasady prezentowania swoich kompetencji;
- znaczenie kompetencji miękkich;
- zasady komunikacji podczas rozmowy kwalifikacyjnej;
- znaczenie autoprezentacji;
- podstawowe zasady zachowania w środowisku pracy.

ORGANIZACJA REALIZACJI DORADZTWA ZAWODOWEGO

Doradztwo zawodowe jest realizowane:

1. podczas obowiązkowych zajęć edukacyjnych;
2. podczas zajęć z zakresu doradztwa zawodowego w klasach VII–VIII;
3. podczas godzin z wychowawcą;
4. w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
5. podczas indywidualnych konsultacji;
6. podczas spotkań z rodzicami;
7. podczas wizyt zawodoznawczych;
8. poprzez działania informacyjne;
9. za pomocą cyfrowych narzędzi doradztwa zawodowego.

Przepisy wskazują, że w szkole podstawowej doradztwo realizowane jest m.in. na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych, zajęciach z zakresu doradztwa zawodowego w klasach VII–VIII, zajęciach związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu oraz podczas pracy wychowawczej i wizyt zawodoznawczych

ZAJĘCIA Z ZAKRESU DORADZTWA ZAWODOWEGO W KLASACH VII–VIII

Zajęcia prowadzone są zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz ramowym planem nauczania.

Proponowane moduły:

Moduł 1. Poznaję siebie

- zainteresowania;
- uzdolnienia;
- kompetencje;
- wartości;
- mocne strony;
- preferencje.

Moduł 2. Zawód – co to właściwie znaczy?

- zawód;
- stanowisko pracy;
- kwalifikacje;
- kompetencje;
- środowisko pracy.

Moduł 3. Zawody przyszłości i zawody zmieniające się

- automatyzacja;
- cyfryzacja;
- sztuczna inteligencja;
- zawody przyszłości;
- kompetencje przyszłości.

Moduł 4. Rynek pracy

- pracodawca;
- pracownik;
- wymagania pracodawców;
- prognozy zatrudnienia;
- lokalny i regionalny rynek pracy.

Moduł 5. Praca zdalna i elastyczne formy zatrudnienia

- możliwości;
- korzyści;
- zagrożenia;
- odpowiedzialność;
- organizacja pracy.

Moduł 6. Szkoła ponadpodstawowa – jak wybrać?

- liceum;
- technikum;
- branżowa szkoła I stopnia;
- kryteria wyboru;
- możliwości dalszego kształcenia.

Moduł 7. Kształcenie zawodowe – szansa czy ograniczenie?

- kwalifikacje;
- praktyczna nauka zawodu;
- wejście na rynek pracy;
- możliwości dalszego kształcenia.

Moduł 8. Zintegrowany System Kwalifikacji

- kwalifikacje;
- kwalifikacje wolnorynkowe;
- kwalifikacje sektorowe;
- Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji.

Moduł 9. Cyfrowe narzędzia doradztwa

- wyszukiwanie zawodów;
- wyszukiwanie szkół;
- analiza informacji;
- prognozy rynku pracy;
- bezpieczne korzystanie z Internetu.

Moduł 10. Moja ścieżka edukacyjno-zawodowa

- planowanie;
- cele;
- decyzje;
- alternatywne ścieżki;
- konsekwencje wyborów.

Moduł 11. Jestem kandydatem do pracy

- CV;
- autoprezentacja;
- kompetencje;
- rozmowa kwalifikacyjna;
- symulacja rozmowy kwalifikacyjnej.

WSPÓŁPRACA Z PRACODAWCAMI I ŚRODOWISKIEM GOSPODARCZYM

Program realizacji doradztwa zawodowego jest opracowywany i realizowany we współpracy z lokalnymi lub regionalnymi pracodawcami, izbami gospodarczymi lub przedstawicielami branż.

Współpraca może obejmować:

- konsultowanie programu doradztwa;
- prezentowanie ścieżek kariery;
- wizyty w zakładach pracy;
- prezentację stanowisk pracy;
- rozmowy o oczekiwaniach pracodawców;
- prezentację kompetencji przyszłości;
- konsultowanie informacji dotyczących lokalnego rynku pracy.

WSPÓŁPRACA Z BRANŻOWYMI CENTRAMI UMIEJĘTNOŚCI

Szkoła, w miarę dostępności odpowiednich placówek, będzie współpracowała z branżowymi centrami umiejętności. Współpraca może obejmować:

- wizyty zawodoznawcze;
- prezentacje zawodów;
- zajęcia praktyczne;
- pokazy nowoczesnych technologii;
- poznawanie środowiska pracy;
- rozwijanie zainteresowań zawodowych;
- poznawanie nowych kwalifikacji i kompetencji.

Nowelizacja wprost rozszerzyła możliwość organizowania wizyt zawodoznawczych o branżowe centra umiejętności, a także szkoły prowadzące kształcenie zawodowe, centra kształcenia zawodowego i placówki kształcenia ustawicznego.

WSPÓŁPRACA Z INSTYTUCJAMI

Szkoła może współpracować z:

- poradnią psychologiczno-pedagogiczną;
- placówkami doskonalenia nauczycieli;
- publicznymi służbami zatrudnienia;
- agencjami zatrudnienia;
- pracodawcami;
- branżowymi centrami umiejętności;
- szkołami ponadpodstawowymi;
- centrami kształcenia zawodowego;
- placówkami kształcenia ustawicznego;
- organizacjami pozarządowymi;
- innymi podmiotami wspierającymi rozwój edukacyjno-zawodowy uczniów.

WIZYTY ZAWODOZNAWCZE

W roku szkolnym 2026/2027 planuje się organizowanie wizyt zawodoznawczych dostosowanych do wieku i potrzeb uczniów.

Miejsca realizacji:

1. zakłady pracy;
2. branżowe centra umiejętności;
3. szkoły prowadzące kształcenie zawodowe;
4. centra kształcenia zawodowego;
5. placówki kształcenia ustawicznego.

Cele wizyt:

- poznanie środowiska pracy;
- poznanie zawodów „od środka”;
- poznanie wykorzystywanych narzędzi;
- poznanie wymaganych kwalifikacji;
- rozmowa z pracownikami;
- obserwacja stanowisk pracy;
- poznanie nowych technologii;
- konfrontowanie wyobrażeń o zawodzie z rzeczywistością.

ROLA RODZICÓW

Rodzice są ważnymi partnerami procesu doradztwa zawodowego.

Szkoła będzie:

- udostępniać informacje o szkołach ponadpodstawowych;
- udostępniać informacje o zawodach i rynku pracy;
- przedstawiać aktualne prognozy zapotrzebowania na pracowników;
- informować o cyfrowych narzędziach doradztwa;
- udostępniać ogólnopolskie bazy zawodów;
- organizować konsultacje indywidualne;

Przykładowe działania dla rodziców:

„Jak wspierać dziecko w wyborze szkoły ponadpodstawowej?”

„Zawód mojego dziecka – jak rozmawiać, nie decydować za nie?”

„Rynek pracy 2030 – czego warto uczyć dziecko?”

„AI, nowe technologie i zawody przyszłości”

„Jak korzystać z cyfrowych narzędzi doradztwa zawodowego?”

CYFROWE DORADZTWO ZAWODOWE

Szkoła zapewnia uczniom i rodzicom możliwość zapoznania się z cyfrowymi narzędziami doradztwa zawodowego.

Wykorzystywane będą w szczególności:

- ogólnodostępne platformy edukacyjne;
- strony internetowe poświęcone zawodom;
- ogólnopolskie bazy zawodów;
- informacje o szkołach ponadpodstawowych;
- prognozy zapotrzebowania na pracowników;
- narzędzia do poznawania zainteresowań i predyspozycji;
- cyfrowe materiały edukacyjne;
- platformy komunikacji z doradcą zawodowym.

Szkoła zapoznaje uczniów i rodziców z tymi narzędziami, zgodnie z § 8a rozporządzenia.

Zasady korzystania

Uczeń:

- korzysta z wiarygodnych źródeł;
- porównuje informacje z kilku źródeł;
- nie udostępnia niepotrzebnie danych osobowych;
- krytycznie analizuje informacje generowane przez narzędzia cyfrowe i AI;
- traktuje wyniki testów zainteresowań jako pomoc, a nie diagnozę determinującą wybór zawodu.

ANALIZA RYNKU PRACY

Doradca zawodowy systematycznie analizuje:

1. prognozę zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego na krajowym rynku pracy;
2. prognozę zapotrzebowania na pracowników na wojewódzkim rynku pracy;
3. prognozy prowadzone na zlecenie ministra właściwego do spraw pracy;
4. informacje dotyczące lokalnego rynku pracy;
5. informacje o zawodach deficytowych i rozwijających się;
6. zmiany technologiczne;
7. informacje o kompetencjach poszukiwanych przez pracodawców.

Dane te są wykorzystywane podczas zajęć z uczniami i działań skierowanych do rodziców. Dane o rynku pracy służą **poszerzaniu świadomości i konfrontowaniu planów ucznia z rzeczywistością społeczno-gospodarczą.**

Nowelizacja wprost nakłada na doradcę obowiązek systematycznej analizy wskazanych prognoz i wykorzystywania ich w pracy z uczniami i rodzicami.

PRZYKŁADOWE DZIAŁANIA DLA POSZCZEGÓLNYCH KLAS

Klasa Głównie zagadnienia

- I Kim jestem? Co lubię? Co potrafię?
- II Zawody w mojej rodzinie i miejscowości
- III Poznajemy różne miejsca pracy
- IV Moje zainteresowania i mocne strony
- V Zawody, umiejętności i kwalifikacje
- VI Nowe technologie i zmieniający się świat zawodów
- VII Ja a rynek pracy; zawody; AI; praca zdalna; szkoły ponadpodstawowe
- VIII Wybór szkoły; zawody; kwalifikacje; prognozy rynku pracy; ZSK; plan kariery; rozmowa kwalifikacyjna

METODY I FORMY PRACY

W realizacji programu stosuje się:

- pogadanki;
- dyskusje;
- burzę mózgów;
- ćwiczenia indywidualne;
- pracę w parach i grupach;
- quizy;
- testy zainteresowań i predyspozycji;
- analizę przypadków;
- prezentacje;
- filmy edukacyjne;
- wizyty zawodoznawcze;
- warsztaty;
- symulacje rozmów kwalifikacyjnych;
- pracę z informacją internetową;
- analizę ofert edukacyjnych;
- analizę prognoz rynku pracy;
- konsultacje indywidualne.

ZADANIA DORADCY ZAWODOWEGO

Do zadań doradcy zawodowego należy:

1. systematyczne diagnozowanie zapotrzebowania uczniów na działania doradcze;
2. prowadzenie zajęć z zakresu doradztwa zawodowego;
3. opracowywanie programu we współpracy z nauczycielami, wychowawcami, pedagogiem, psychologiem oraz partnerami zewnętrznymi;
4. koordynowanie realizacji programu;
5. wspieranie nauczycieli i wychowawców;
6. gromadzenie i aktualizowanie informacji edukacyjnych i zawodowych;
7. udostępnianie informacji uczniom i rodzicom;

8. analizowanie prognoz zapotrzebowania na pracowników;
9. analizowanie dostępnych wyników monitoringu karier absolwentów;
10. wykorzystywanie wyników analiz w działaniach doradczych;
11. wykorzystywanie cyfrowych narzędzi doradztwa;
12. współpraca z pracodawcami;
13. współpraca z przedstawicielami branż;
14. współpraca z instytucjami wspierającymi doradztwo;
15. organizowanie wizyt zawodoznawczych;
16. prowadzenie konsultacji indywidualnych;
17. monitorowanie i ewaluowanie realizacji programu.

Zakres zadań doradcy został rozszerzony w 2026 r. m.in. o systematyczną analizę prognoz rynku pracy i wykorzystywanie cyfrowych narzędzi doradztwa.

ZADANIA WYCHOWAWCÓW

Wychowawcy:

- rozpoznają potrzeby uczniów;
- wspierają uczniów w poznawaniu własnych zasobów;
- realizują elementy doradztwa podczas godzin wychowawczych;
- współpracują z doradcą zawodowym;
- przekazują uczniom informacje o wydarzeniach doradczych;
- wspierają rodziców;
- obserwują zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- wspierają uczniów klas VIII w podejmowaniu decyzji edukacyjnych.

ZADANIA NAUCZYCIELI PRZEDMIOTÓW

Każdy nauczyciel:

- wskazuje uczniom związki nauczanego przedmiotu z życiem zawodowym;
- prezentuje zawody związane z daną dziedziną wiedzy;
- rozwija kompetencje kluczowe i kompetencje przyszłości;
- pokazuje praktyczne zastosowania wiedzy;
- współpracuje z doradcą zawodowym;
- wspiera uczniów w rozpoznawaniu ich mocnych stron.

Przykładowo:

matematyka – finanse, analityka danych, ekonomia, inżynieria;

język polski – komunikacja, media, marketing, dziennikarstwo;

informatyka – programowanie, cyberbezpieczeństwo, AI, grafika komputerowa;

biologia – medycyna, farmacja, ochrona środowiska;

geografia – logistyka, transport, turystyka;

technika – zawody techniczne i produkcyjne;

języki obce – komunikacja międzynarodowa, turystyka, handel;

WF – sport, rekreacja, fizjoterapia, bezpieczeństwo.

INDYWIDUALNE WSPARCIE UCZNIA

Uczeń może korzystać z indywidualnych konsultacji z doradcą zawodowym.

Wsparcie może obejmować:

- rozmowę doradczą;
- analizę zainteresowań;
- analizę mocnych stron;
- analizę oferty szkół;
- pomoc w wyszukiwaniu informacji;
- omówienie wyników narzędzi diagnostycznych;
- pomoc w stworzeniu planu dalszej edukacji;
- rozmowę dotyczącą alternatywnych ścieżek;
- konsultację z rodzicem – za zgodą i z poszanowaniem podmiotowości ucznia.

DOSTOSOWANIE DZIAŁAŃ DO UCZNIÓW ZE SPECJALNYMI POTRZEBAMI EDUKACYJNYMI

Działania doradcze dostosowuje się do indywidualnych potrzeb i możliwości uczniów.

Uwzględnia się m.in.:

- możliwości poznawcze;
- tempo pracy;
- sposób komunikowania się;
- potrzeby wynikające z niepełnosprawności;
- trudności w uczeniu się;
- potrzeby emocjonalne i społeczne;
- zainteresowania;
- możliwości dalszego kształcenia.

W razie potrzeby szkoła współpracuje z rodzicami, pedagogiem, psychologiem, nauczycielami oraz poradnią psychologiczno-pedagogiczną.

MONITOROWANIE REALIZACJI PROGRAMU

Monitorowanie odbywa się poprzez:

- analizę frekwencji na zajęciach;
- analizę liczby i rodzaju spotkań;
- analizę wykorzystania narzędzi cyfrowych;
- analizę informacji zwrotnych od uczniów;
- analizę informacji zwrotnych od nauczycieli;
- analizę decyzji edukacyjnych uczniów klas VIII.

EWALUACJA

Ewaluacja będzie prowadzona na koniec roku szkolnego.

Przedmiotem ewaluacji będzie:

1. stopień realizacji zaplanowanych działań;
2. adekwatność programu do potrzeb uczniów;
3. wykorzystanie informacji o rynku pracy;
4. wykorzystanie narzędzi cyfrowych;
5. przygotowanie uczniów klas VIII do wyboru szkoły;
6. poziom wiedzy uczniów o zawodach;
7. znajomość możliwości kształcenia;
8. znajomość wpływu AI na rynek pracy;
9. znajomość pracy zdalnej i elastycznych form zatrudnienia;
10. znajomość Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji.

Narzędzia ewaluacji:

- ankiety;
- rozmowy;
- obserwacje;
- analiza frekwencji;
- analiza informacji zwrotnych od rodziców i partnerów.

Wnioski z ewaluacji zostaną wykorzystane do opracowania programu doradztwa zawodowego na kolejny rok szkolny.

Podstawa prawna do dołączenia do dokumentacji: [Rozporządzenie Ministra Edukacji z 20 stycznia 2026 r. – Dz.U. 2026 poz. 73, tekst aktu w Dzienniku Ustaw](#)

Literatura:

1. ROZPORZĄDZENIE MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ1 z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego
2. Zestaw przykładowych programów preorientacji zawodowej, orientacji zawodowej oraz doradztwa zawodowego dla systemu oświaty, Ośrodek Rozwoju Edukacji: Warszawa 2017
3. Ćwiczenia z pomysłem. Temat: Co będziemy robić w szkole?, WSiP 2006, s. 12-137
4. Doświadczam-rozumiem-wiem. E-poradnik metodyczny dla klasy III. Scenariusze i karty pracy do innowacyjnego programu edukacji wczesnoszkolnej, część I. Lublin: Lecha Consulting Sp. z o. o., 2015
5. <http://www.wybieramzawod.pl/> OPIS: strona internetowa poświęcona opracowaniu i udostępnieniu spójnego pakietu narzędzi diagnostycznych i materiałów dydaktycznych wspomagających proces rozpoznawania predyspozycji i zainteresowań zawodowych uczniów;
6. ZINTEGROWANA PLATFORMA EDUKACYJNA: Preorientacja i orientacja zawodowa. Portal zawiera opis 179 zawodów w formie zabaw np. puzzle, kolorowanki, quizy, MEMORY przeznaczone dla uczniów klas I-VI; <https://zpe.gov.pl/szukaj-doradztwo-zawodowe?query=&stage=DZ>
7. publikacje [Szkoła, praca, przyszłość](#) na stronie [Mapa Karier](#). mapakarier.org/strefa-nauczyciela/scenariusze-lekcji/
8. [sites.google.com/view/doradztwzawodowe/klasa VIII](https://sites.google.com/view/doradztwzawodowe/klasa-VIII).

Program realizacji doradztwa zawodowego na rok szkolny 2026/2027 został opracowany przez: nauczyciela odpowiedzialnego za doradztwo zawodowe:

Janina Blicharska

Tematy lekcji z doradztwa zawodowego dla klasy 7:

Poznanie siebie (zasoby i potencjał)

1. **Wszyscy jesteśmy wyjątkowi – moje mocne strony i talenty.** (Określanie własnych zdolności, mocnych stron i tego, co robię dobrze).
2. **Czym się interesuję? Moje pasje a przyszłe wybory.** (Analiza zainteresowań i ich powiązanie z różnymi dziedzinami aktywności).
3. **Mój autoportret zawodowy – kim jestem i co potrafię?** (Rozpoznawanie własnych zasobów, umiejętności i predyspozycji).
4. **Moje kompetencje społeczne.** (Rozwijanie umiejętności współpracy, negocjacji i empatii jako kompetencji kluczowych)

Świat zawodów i rynek pracy

5. **Laboratorium zawodów – jak jest zbudowany świat pracy?** (Przegląd różnorodnych profesji i branż na rynku pracy).
6. **Skąd się biorą zawody? Rynek pracy dawniej i dziś.** (Obserwacja zmian w gospodarce i pojawiania się nowych ról zawodowych).
7. **Zawody przyszłości i zawody ginące – co nas czeka?** (Analiza trendów rynkowych, nowoczesnych technologii i zapotrzebowania na specyficzne umiejętności).
8. **Praca z pasją czy dla zysku? Różne motywacje podejmowania pracy.** (Refleksja nad wartością pracy w życiu człowieka i źródłami satysfakcji zawodowej).

Planowanie i podejmowanie decyzji

9. **Jak podejmuję decyzje? Moje pierwsze wybory edukacyjne.** (Ćwiczenia z podejmowania decyzji, np. z wykorzystaniem techniki „drzewka decyzyjnego”).
10. **Droga do celu – planuję swoją przyszłość krok po kroku.** (Wprowadzenie do planowania własnego rozwoju i wstępne rozeznanie w ścieżkach edukacyjnych).

Tematy zajęć z doradztwa zawodowego w klasie 8:

1. Poznanie własnych zasobów (Samopoznanie)

- **Kim jestem?** – moje mocne strony, zainteresowania i uzdolnienia.
- **Moje predyspozycje zawodowe** – testy i bilans moich umiejętności.
- **Temperament a wybór zawodu** – jakie cechy charakteru pomagają w pracy?
- **Moje wartości i marzenia** – co jest dla mnie ważne w przyszłej pracy?

2. Świat zawodów i rynek pracy

- **1000 i 1 zawodów** – jak zmienia się współczesny rynek pracy?
- **Zawody przyszłości i zawody ginące** – co czeka nas za kilka lat?
- **Kompetencje przyszłości** – uniwersalne umiejętności cenione przez pracodawców.
- **Praca z pasją** – od hobby do własnego biznesu.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

- **Co po podstawówce?** – rodzaje szkół ponadpodstawowych (liceum, technikum, szkoła branżowa).
- **System rekrutacji krok po kroku** – punkty, egzaminy i terminy składania dokumentów.
- **Moja ścieżka edukacyjna** – zaplanowanie dalszej nauki.
- **Uczenie się przez całe życie (Lifelong learning)**.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji

- **Jak podejmować ważne decyzje?** – bilans zysków i strat.
- **Moje cele na najbliższe 5, 10, 15 lat** – wizja przyszłości.
- **Radzenie sobie ze stresem i presją** – podczas wyboru szkoły i egzaminów.
- **Plan A i Plan B** – awaryjne ścieżki kariery.